

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U100997

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-05-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Благун Ірина Віталіївна

2. Blahun Iryna V

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 13-05-2021

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: ТОВ "Окуляр"

Код за ЄДРПОУ: 43867487

Місцезнаходження: вул.Пимоненка Миколи, будинок 13- А, м. Київ, 04050, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.003.034

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, м. Київ, 01601, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, м. Київ, 01601, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 52.01.93, 86.25

Тема дисертації:

1. Обґрунтування заходів профілактики виробничо-зумовленої офтальмологічної патології у підземних працівників вугледобувної галузі.
2. Substantiation of measures for prevention of work-related ophthalmic pathology in underground workers of the coal industry.

Реферат:

1. У дисертації розв'язана одна з актуальних задач сучасної охорони здоров'я України – наукове обґрунтування ризик-спрямованих заходів профілактики виробничо-зумовленої офтальмологічної патології у підземних працівників вугледобувної галузі. Проведені комплексні гігієнічні, епідеміологічні, клінічні, нейрофізіологічні дослідження базувались на необхідності удосконалення системної профілактики виробничо-зумовленої офтальмологічної патології у підземних працівників вугледобувної галузі. Результатом дослідження стало з'ясування медико-статистичних, епідеміологічних, клінічних та нейрофізіологічних закономірностей, між впливом шкідливих факторів умов праці та виникненням виробничо - зумовленої офтальмологічної патології у працівників, що стало науковою основою в

обґрунтуванні заходів профілактики цієї захворюваності. Визначено, що серед підземних працівників вугледобувної галузі наявні шкідливі виробничі фактори, які мають вплив на функціональний стан їх зорового аналізатора (КУП): прямої дії – низька штучна освітленість (3.1) та значний коефіцієнт неоднорідності освітленості (3.1), висока концентрація вугільно-породного пилу, що містить кристалічний SiO_2 (3.1–3.4); опосередкованої дії – вплив метану (3.1), вібрації (3.1–3.3), несприятливого мікроклімату (3.1–3.4), важкості та напруженості праці (3.1–3.2). Серед підземних працівників вугільних шахт у структурі первинної офтальмологічної захворюваності були (на 100 тис. працюючих на рік): I місце – порушення рефракції та акомодатії (H52) (527,0) (в т.ч.: міопія (H52.1) – 331,6; гіперметропія (H52.0) – 195,4); II місце – хвороби судинної оболонки і сітківки (H30–H36) (80,1); III місце – хвороби повік (H00–H03) (59,3); IV місце – хвороби кришталика (H25–H28) (44,9); V місце – глаукома (H40–H42) (38,4); а також – наслідки травм й опіків ока (S05, T26) (36,8); хвороби рогівки (H16–H18) (33,6); ністагм (H55) (30,4); хвороби зорового нерва (H46–H47) (12,8), хвороби кон'юнктиви (H10–H13) (6,4). Встановлено, що серед підземних працівників вугільних шахт спостерігається виникнення офтальмологічної патології, яка пов'язана із впливом на орган зору комплексу виробничих чинників умов праці та трудового процесу, а саме (OR): хвороб повік – низька освітленість (2,66), метан (2,61), вугільно-породний пил (2,36), важкість праці (2,11); хвороби рогівки – вугільно-породний пил (4,73), низька освітленість (3,63), метан (2,34); хвороби судинної оболонки і сітківки – напружена праця (1,73); ністагм – низька освітленість (16,42), вугільно-породний пил (7,48), метан (4,18); травми ока – низька освітленість (9,94), вугільно-породний пил (9,45), метан (7,66), важкість праці (7,02), вібрація (4,65) ($p < 0,05 - 0,0001$). Зазначена офтальмологічна патологія достовірно детермінована віком працівників (п 40 років), стажем роботи у шкідливих підземних умовах (п 10 років), належністю підземних працівників до окремих професійних групами (стволові, монтажники, гірники, електрослюсарі, ГРОВ, прохідники та забійники, машиністи) ($p < 0,05 - 0,01$). З'ясовано, що серед підземних працівників вугільних шахт частота «синдрому сухого ока» (ССО) становить $72,5 \pm 3,1$ на 100 працівників, і є в 3,5 разів більшою, ніж серед наземних працівників ($p < 0,05$). Клінічно більш важкі випадки ССО також спостерігаються серед підземних працівників вугільних шахт («середнього» ступеня важкості – $57,6 \pm 3,7$ % хворих; «важкого» – $22,0 \pm 3,1$ %), на відміну від наземних працівників, серед яких переважає ССО «легкого» ступеня ($92,9 \pm 3,1$ %) ($p < 0,05$). Визначено, що факторами високого ризику виникнення ССО є робота в шкідливих підземних умовах вугільних шахт (п 10 років); експозиція вугільно-породним пилом, що містить кристалічний силіцій діоксид (SiO_2) з перевищенням ГДК більш ніж в 5,0 разів (умови праці – 3.3 та більше). До груп високого професійного ризику виникнення ССО віднесено наступні професійні групи: прохідники, забійники, ГРОВ, гірники, стволіві, електрослюсарі, машиністи. Отримано клінічні дані щодо зниження функціонального стану загальної, базальної та рефлекторної сльозопродукції, порушення стабільності сльозної плівки, наростання морфологічних змін кон'юнктиви і рогівки, які мають лінійну залежність від стажу роботи ($p < 0,05 - 0,01$) та експоненту залежність від концентрації кристалічного SiO_2 у повітрі робочої зони ($p < 0,05 - 0,01$). Доведено функціональне прогресування ознак ССО (ксерозу) після виключення етіологічного чинника внаслідок реалізації «порочного кола» патогенезу. Результати дослідження знайшли висвітлення у наступних інструктивно-методичних документах України: в інформаційних листах про нововведення в сфері охорони здоров'я: «Професійні ризики виникнення виробничо-зумовленої офтальмологічної патології у підземних працівників вугледобувної галузі» (2018 р.); «Профілактика виробничо-зумовленої офтальмологічної патології у підземних працівників вугледобувної галузі» (2018 р.).

2. The dissertation solves one of the urgent tasks of modern health care of Ukraine – scientific substantiation of risk-oriented measures on prevention of work-related ophthalmic pathology in underground workers of the coal mining industry. The conducted comprehensive hygienic, epidemiological, clinical, neurophysiological studies were based on the need to improve the system of prevention of work-related ophthalmic pathology in underground coal mining workers. The elucidation of medical-statistical, epidemiological, clinical and neurophysiological regulations between the influence of harmful factors of working conditions and the occurrence of work-related ophthalmic pathology in workers was the result of the study, which became the scientific basis for grounding measures on prevention of such disease. The results of the study were covered in the following

instructional and methodological documents of Ukraine: in information letters on innovations in the field of health care: "Occupational risks of work-related ophthalmic pathology for underground coal mining workers" (2018); "Prevention of work-related ophthalmic pathology in underground coal mining workers" (2018).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вітовська Оксана Петрівна

2. Vitovska Oksana Petrivna

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.18

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Варивончик Денис Віталійович

2. Varyvonchuk Denys Vitaliyovych

Кваліфікація: д.мед.н., 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Варивончик Денис Віталійович

2. Varyvonchik Denys Vitaliyovych

Кваліфікація: д.мед.н., 14.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сакович Василь Микитович

2. Sakovych Vasyl M

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.18

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Басанець Анжела Володимирівна
2. Basanets Anzhela Volodumyryvna

Кваліфікація: д.мед.н., 14.02.01**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:****Форма власності:****Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Вавріневич Олена Петрівна
2. Vavrinevych Olena Petrivna

Кваліфікація: д. мед. н., 14.02.01**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:****Форма власності:****Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Гринзовський Анатолій Михайлович
2. Grinzovsky Anatoliy Mihailovich

Кваліфікація: д. мед. н., 14.02.01**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:**

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Омельчук Сергій Тихонович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Омельчук Сергій Тихонович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.